Ե. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 16456 30 1inci Tişrin 1936 ԳԻՆ 4 ՂՐՈՒՇ ՈՒՐԲԱԹ 30 ՀՈԿՏ. 1936

AREVELK
Siyasî, iktisadî ve edebî yevmî gazete
Galata, Tünel itisalinde, Billur sokak No. 10

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ ՏԱՐԵԿԱՆ
Թուրքիա 700 ղր. 1400 ղր.
Արտասահման 110 ֆր. 200 ֆր.
Ամերիկա 9 տոլար 15 տլր.

AREVELK
ԱՐԵՒԵԼՔ

ՀԵՌԱՁԱՅՆ 40852 ԱՆԿԱԽ ՕՐԱԹԵՐԹ Telefon 40852

ՀԱՍՑԷ.— Ղալաթիա, Թիւնէլի քով Պիլլուր փողոց, թիւ 10

AREVELK
Quotidien Armenien Politique Economique Littéraire
Galata B. P. 1203

ԽՄԲԱԳԻՐԱՊԵՏ
ԽՈՐԷՆ ՃԱՄՃԵԱՆ

ԲՈՒՌՆ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏՆԵՐ ՄԱՏՐԻՏԻ ՇՈՒՐՋ

ՔԱՊԱԼԼԵՐՕ ԿՈՉ ԸՐԱՒ ՓՐԿԵԼՈՒ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԸ

Օդային եւ ցամաքային կռիւներ

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՊԵՏԸ ԼՕՓԷԶ ՍՊԱՆՆՈՒԱԾ

ՊԵՐԼԻՆ 29.— Սպանիոյ ըմբոստները Մատրիտի դուռներուն առջեւ կատաղի կռիւ մը կը մղեն։ Մայրաքաղաքը խուճապի մատնուած է։ Ազգայնական շրջանակները այն համոզումը ունին որ, անկարելի է կառավարականներուն կողմէ քաղաքին պաշտպանութիւնը։ Միւս կողմէ կառավարութիւնը 20էն 45 տարու բոլոր այրերը զէնքի տակ առած է։

*** Ըմբոստ աղբիւրներէ տրուած տեղեկութեանց համաձայն կառավարականները ցարդ 20000 մեռեալ և 50000 վիրաւոր տուած են։

ՍՈՎԵԷԹ ԵՐԿՈՒ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ ԸՆԿՂՄԵՑԻՆ

Տրուած տեղեկութեան մը համաձայն ըմբոստ օդանաւերը Սպանիոյ ջուրերուն մէջ ընկղմած են երկու Սովեէթ շոգենաւեր որոնք կը կարծուի թէ ռազմանիւթ բեռցած էին։

ՍՈՎԵԷԹՆԵՐԸ ՉԵՆ ՀԵՌԱՆԱՐ

Սպանիոյ չէզոքութեան յանձնաժողովի երէկի նիստին, իտալ. պատուիրակ Կրանտի յանձնաժողովին յանձնած վաւերաթուղթով մը կը պնդէ որ Սովեէթները Հոկտեմբերէ ի վեր 24 անգամ բռնաբարած են չէզոքութիւնը։ Լոնտոնի Սովեէթ դեսպան Մայսքի հերքած է այն լուրը թէ Սովեէթները պիտի լքեն չէզոքութիւնը։ Միւս կողմէ Փորթուկալի կառավարութիւնը որոշած է քաշուիլ չէզոքութեան յանձնաժողովէն։ Սակայն Փորթուկալ կը հերքէ որ ճանչցած է ըմբոստ կառավարութիւնը։

ԼՈՆՏՈՆ 29.— Չէզոքութեան յանձնաժողովին երէկի նիստը 6 ժ.մ. տեւեց և վերջացաւ ժամը 23ին։ Հրատարակուած զեկոյցը, որ կը բաղկանայ 17 էջերէ, կ՚ըսէ մանաւորապէս թէ բացի Սովեէթ ներկայացուցիչէն յանձնաժողովը այն եզրակացութեան յանգած է որ չեն ապացուցուած Իտալիոյ և Փորթուկալի դէմ եղած ամբաստանութիւնները։

ԿԱՌԱՎԱՐԱԿԱՆՆԵՐՈՒ ՊԵՏԸ ՍՊԱՆՈՒԱԾ

ՓԱՐԻԶ 29.— Լագորօնյըի անթէլը կը ծանուցանէ թէ Մատրիտի կառավարական ուժերուն պետ զօր-զնդապետ Լօփէզ սպաննուած է։ Կառավարականները կը պնդեն թէ Լոփէզ անխոհեմութեան հետեւանքով մեռած է հրացանը խառնած ատեն, իսկ ազգայնականները կը պնդեն թէ համայնավարներու և անիշխանականներու կողմէ սպաննուած է։

ՍԷՎԻԼ 29 — Զօր. Ֆրանքօ վերջնագիր տուած է Մատրիտի։ Զօր. Վարէլա ալ անթելով խոստացած է ողջ պահել անձնատուր եղողները։

ՄԱՏՐԻՏ ՆՈՐԷՆ ՌՄԲԱԿՈԾՈՒԱԾ

ԼՈՆՏՈՆ, 29.—Ռէօյթէրի Լոնտոնի թղթակիցը կը հաղորդէ որ ազգայնականները և կարմիրները օդային բուռն կռիւներ կը մղեն բոլոր ճակատներու վրայ։ Ազգայնականները յաջողած են ռմբակոծել վերստին Մատրիտը։ Պատերազմը կը շարունակէ Նավալքարնէրոյի մէջ և Իսքիւրիալի խաղջեւ։

ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ՅԱՐՁԱԿՈՒՄԸ

ԼՈՆՏՈՆ 29.— Ռէօթէրի Լիզպոնի թղթակիցը կը հաղորդէ որ ազգայնականները ընդհատած են Մատրիտի դէմ վերջնական յարձակումը, սպասելով որ տրուած վերջնագրին պայմանաժամը լրանայ։ Մինչ այդ, անոնց օդանաւերը անընդհատ կը ռմբակոծէ Մատրիտ և Վալանսիոյ միջեւ գտնուող բոլոր ճամբաները, Մատրիտի պարենաւորման արգելք հանդիսանալու համար։ 12 ժամէ ի վեր թնդանօթի ձայնը կը դռայ ծիպրալթարի նեղուցին մէջ և ձայնը կը հասնի Սէօթա և Ալկէսիրաս։ Կ՚ենթադրուի որ նաւամարտ մը տեղի կունենայ ազգայնական և մարքսական մարտանաւերու միջեւ։

ՔԱՊԱԼԼԵՐՈՅԻ ԿՈՉԸ

ՄԱՏՐԻՏ, 29. — Վարչապետ Քապալլէրօ Մատրիտի բնակչութեան ուղղեալ հրատարակած է կոչ մը, որու մէջ կ՚ըսէ. —

Վայրկեանը հասած է վճռական ջանքի մը։ Թշնամին յարձակողական անցած է մեր յաղթելու կամքին դէմ։ Օրինաւոր կառավարութիւնը ունի բոլոր միջոցները յաղթանակելու համար։ Կը հրամայեմ որ խնայուի բոլոր բանտարկեալներու կեանքը։ Կառավարութիւնը ամէն ինչ պիտի ընէ փրկելու համար Մատրիտը, հակաֆաշիստ օրրանը։

Պելճիոյ Ֆաշիստներու պետը Կ՚ԱՄԲԱՍՏԱՆՈՒԻ

ՊՐՈՒՔՍԷԼ 29.— Անվէրսի թերթերը և «Ժուռնալ տը Պրիւքսէլ» կ՚ըսեն որ իրենց Պերլինի թղթակիցներուն համաձայն, Տըկրէլ Սեպտ. 27ին գացած է Պերլին։ Կէօպէլս ընդունած է զայն և խորհուրդներ տուած է իրեն խորհրդարանական ճամբով իշխանութեան գլուխ գալու միջոցներուն մասին։ Այն է հմայել և անհաւնել ամբոխները անընդհատ վարկաբեկել պոլշեւիկութիւնը։ Կէօպէլս անոր յանձնած է նաեւ պահարան մը, որու բովանդակութիւնը յայտնի չէ։

ՊՐՈՒՔՍԷԼ 29.— Մեծ միթինկի մը մէջ կաթոլիկ Ֆլամանները հրաւիրած են ազգայնական Ֆլամանները խզուիլ Րէքսականներու հետ։

ԻՏԱԼԻԱ ԲՈԼՈՐՈՎԻՆ ԿԸ ՀԵՌԱՆԱՅ ԱԶԳԱԺՈՂՈՎԷՆ

Հռոմ չի խզուիր Անգլիոյ հետ

ՀՌՈՄ 29.— Հավաս. — Ճիանոյի այցելութեան արդիւնքները, կը հաստատեն Իտալիոյ հեռացումը Ժընեւէն, ինչպէս կ՚ըսէ իտալ. մամուլը։ Ընդհակառակը իտալ. թերթերը չեն հաստատեր իտալեւանգլ. ձգտումը։ Այն գրոյցները, որոնց համաձայն Ճիանօ պաշտօն ունէր Գերմանիան Անգլիոյ դէմ հասարակաց ընդդիմադիր ճակատի մը մղելու չեն հաստատուիր։ Ապահով դիւանագիտական աղբիւրէ մը, Գերմանիոյ կողմէ Անգլիոյ հետ մերձեցում առաջ բերելու մասին կատարուած ձեռնարկները, Հռոմ-Պերլին գծին հաւանական մէկ յետաձգումը կը նկատուի։

Կ՚ըսուէր որ, Իտալիա բանակցութեանց միջամուխ գտնուելու համար Անգլիայէն բացատրութիւն պիտի պահանջէ Միջերկրականի քաղաքականութեանը մասին։ Այժմ նման հարց մը խնդրոյ առարկայ չէ։

Ճիանոյի Պերլին այցելութեան ընթացքին Անգլիոյ դէմ նախատական լեզու մը գործածած թերթերուն կարգ մը թիւերը հաւաքուած են։

Փոքր Համաձայնութիւնը ամուր է

ՓՐԱԿԱ, 29. — Քարօլ թագաւորին ի պատիւ մեծ զօրանցք մը տեղի ունեցաւ։ Ժողովուրդը ջերմօրէն ծափահարեց հիւր վեհապետը։ Երեկոյին Նախագահ Պէնէշ սարքեց մեծ հացկերոյթ մը ի պատիւ իր հիւրերուն։ Այս առթիւ Պէնէշ ճառ մը արտասանելով շեշտեց որ Փոքր Համաձայնութիւնը առաւել քան երբեք ամուր է և վճռած է ի գին ամէն բանի պաշտպանել իր սահմանները։ Քարօլ թագաւոր պատասխանելով ըսաւ որ Փոքր Համաձայնութիւնը կարգապահութեան երաշխիքն է Դանուբեան աւազանին մէջ։

ԼԵՀԱՍՏԱՆ ԴԺԳՈՀ

ՎԱՐՇԱՒԱ, — Կառավարական թերթերը նոյնիսկ չեն ալ դրադառնար Ռումանիոյ թագաւորին Փրակա այցելութեան. Այս թերթերը վնաբապահ լեզու մը կը գործածեն Չէխոսլովաքիոյ հանդէպ։ Լեհաստանի դժգոհութիւնը Փոքր Համաձայնութեան հանդէպ, որ պլօք մը կը նկատուի, շեշտուած է լեհ բարեկամական ցոյցերով Ռումանիոյ եւ Եուկոսլաւիոյ հանդէպ։

Իտալացիները գրաւեցին Կօրէն

ՀՌՈՄ 29.— Իտալացիները երէկ Կօրէն գրաւած և այս կերպով Հապէշիստանի գրաւումը լրացուցած են։ Կօրէ գրաւուած է Իտալացիներուն ամէնէն առաջ անձնատուր եղած Րաս Հայիլուի ուժերուն կողմէ։ Այս կերպով վերջ կը գտնէ Նէկիւսի այն պնդումը թէ Կօրէի մէջ կառավարութիւն մը գոյութիւն ունի։

ՄՈՒՍՈԼԻՆԻԻ ՃԱՌԸ

Ֆաշիսթներու Հռոմի վրայ քալելուն տարեդարձին առթիւ, Մուսոլինի ճառ մը արտասանելով ըսաւ ի մէջ այլոց. —

Մեր ազգը, որ ամէն ատենուընէ աւելի քաջ է, Հապէշիստանի մէջ շահուած յաղթանակը, վճռած է մինչեւ իր արեան վերջին կաթիլը պաշտպանել։

Մուսոլինի այս ճառը արտասանած ատեն, նայի զգեստ կրող երեք գերմաններ կը գտնուէին քովը։

Իտալեւեուկօսլաւ յարաբերութիւնները ԿԸ ԲԱՐԵԼԱՒՈՒԻՆ

ՊԵՐԼԻՆ 29.— Պելկրատի թերթերը կը գրեն որ իտալ. մամուլը խիստ բարեկամական տողեր կը նուիրէ Եուկօսլաւիոյ հանդէպ և զանազան մասեր կ՚արտատպեն այս գրութիւններէն, որոնք ցիտել կուտան թէ հասարակաց են եուկօսլաւ և իտալ. շահերը։

Պելճիքա աւելցուց զին. ծառայութիւնը

ՊՐՈՒՔՍԷԼ 29.— Կառավարութիւնը հրատարակեց հրամանագիր մը, որ կ՚աւելցնէ զին. ծառայութեան տեւողութիւնը։ Թնդանօթաձիգ, որսորդ և հեծանաւորդ վաշտերը այսուհետեւ 8ի տեղ 18 ամիս ծառայութիւն պիտի կատարեն։ Միւս բոլոր դասերը 12 ամիս պիտի ծառայեն։ Ասկէ զատ կամաւորներու մարմին մը պիտի կազմուի։ Այս հրամանագիրը առաջիկայ տարուընէ պիտի գործադրուի։ Պելժ բանակին ուժերուն համագումարն է 44000 հոգի։

ՕԴԱՅԻՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄՆԵՐ

ՄԱՏՐԻՏ, 28. — Կառավարական օդանաւերը երէկ ռմբակոծեցին Տէլթաւոյի ըմբոստ օդակայանը և քանդեցին 18 սաւառնակներ։

ՄԱՏՐԻՏ, 28.— Ըմբոստ եօթը օդանավեր այս կէսօրէ յետոյ սաւառնեցան Մատրիտի վրայ և ռումբեր նետեցին Սէթրա Տէլլա Փլաթայի երկաթուղիի կայարանին վրայ, Մատրիտի մօտ և Վալլէկօսի թաղամասերու մասին։

ԹՕԼԷՏՕ, 28.—Հավասի թղթակիցը կ՚ըսէ որ կասկածելի է թէ Ֆրանքօ պէտք ունենայ գործածելու բոլոր թանքերը և հրետանիները Մատրիտի գրաւման համար։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԿԸ ՅԱՐՁԱԿԻ ԱՆԳԼԻՈՅ ԴԷՄ

Եւրոպա երկու թշնամի ճակատներու կը բաժնուի

ՓԱՐԻԶ, 29.— Մամուլը կ՚ըսէ որ երէկ Կէօրինկի կողմէ արտասանուած ճառը զարմացուց մեծ մայրաքաղաքները Անգլիոյ դէմ իր բացորոշ յարձակումներուն համար։

Ասոր պատճառները կը մեկնաբանուին հետեւեալ կերպով.— Նախապէս կը թուի որ 48 ժամէ ի վեր գերման արտաքին նախարարութեան մէջ ծայրայեղ յոռետեսութեան հոսանք մը ծայր տուած է Լօքարնոյի խորհրդաժողովին հանդէպ։

Ամէն բանէ առաջ, անոր գումարումը կը բաղձացուի, միայն թէ Գերմանիոյ ուզած պայմաններուն ներքեւ։

Ճիանօ—Հիթլէր տեսակցութեան վաղորդայնին գերման իրաւասու շրջանակներուն կը խուսափեն կապ մը հաստատելէ Հռենոսի չէզոքութեան ուխտին գերման շահերուն և անգլեւֆրանս.սիրալիր համաձայնութեան շահերուն միջեւ։

Միւս կողմէ Գերմանիա կրնայ կատարելապէս զգացած ըլլալ որ, Անգլիան է որ ամէնէն աւելի հակառակ է իր գաղութներուն վերադարձուելուն։ Ասկէ զատ Կէօրինկ այս ճառով ուզեց հաճելի երեւնալ Իտալիոյ, որու դժնդակ տնտես. կացութիւնը, շատ կը նմանի գերման տնտեսութեան կացութեան։

Պերլինի միջազգային շրջանակներուն համաձայն այս ճառը ցոյց տուած է թէ՝ Գերմանիա ոչ միայն աւելի վճռական քայլ մը պիտի առնէ տնտես. ինքնաբաւութեան (Օթարշի) ճամբուն մէջ, այլեւ պիտի ընդգրկէ գերմանեւիտալ. շահերուն սերտօրէն հաւասարիմ քաղաքականութիւն մը։

Միջազգային շրջանակները այն եզրակացութեան կը յանգին որ, Եւրոպա սա պահուս կը բաժնուի երկու ճակատներու որոնց միջեւ անկարելի է համաձայնութիւն մը։

ԱՒՍՏՐԵՒՀՈՒՆԳԱՐ ՇՓՈՒՄՆԵՐԸ

ՎԻԷՆՆԱ, 28, — Աւստրիոյ արտաքին խորհրդական Շմիթ, լրացուցած ըլլալով իր տեսակցութիւնները Պուտափէշթի մէջ, հունգար վարչապետ Տարանյիի և արտաքին նախարար Քանիայի հետ, վերադարձաւ.

Վիէննայի և Պուտափէշտի մէջ հրատարակուեցաւ պաշտօն. զեկոյց մը, որ կ՚ըսէ թէ՝ եւրոպական ամենակարեւոր հարցերու մասին կարծիքի փոխանակութիւնները անգամ մը եւս առիթ տուած են հաստատելու աւստրեւհունգար գործակցութեան երջանիկ արդիւնքները։

Զեկոյցը կ՚աւելցնէ որ, տեսակցութիւնները ծառայած են նաեւ գետին պատրաստելու այն խորհրդաժողովին, որ Իտալիոյ, Աւստրիոյ և Հունգարիոյ արտաքին նախարարներուն կողմէ պիտի գումարուի Վիէննայի մէջ 11—12 Նոյեմբերին։

ՖՐԱՆՍ. ՊԱՏԵՐԱԶՄ. ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՊԵՏԱԿԱՆԱՑՈՒՄԸ

ՓԱՐԻԶ, 29.— Նախարարաց խորհուրդի նիստին, պատերազմ. նախարար Տալատիէի կողմէ պատերազմ. ճարտարարուեստին ազգայնացման մասին կատարած յայտարարութեան համար «Փօփիւլէր» կ՚ըսէ որ, որոշուած է ազգայնացնել Պրանտ հաստատութիւնները, փամփուշտի գործարան մը և Ռընօյթ գործարաններու մէկ մասը։

Անգլիացիները 34ական թօննոց երկու մարտանաւեր կը շինեն

ԼՈՆՏՈՆ, 28.—Անգլիա տարեգլխու նաւարանի պիտի յանձնէ երկու 34ական թօննոց մարտանաւերու շինութիւնը։

Ասոնցմէ մէկուն անունը «Քինկ Ճօրճ» և միւսին անունը «Փրէնս օֆ Ուէյլզ» պիտի ըլլայ։ Այս երկու նաւերը 14 տարիէ ի վեր, շինուելիք առաջին դրահաւորները պիտի ըլլան։

Անգլիոյ ծովային ստաներու թիւն ալ պիտի աւելցուի։

ԱՆԳԼԵՒՃԱՊՈՆ ՄԻՋԱԴԷՊԸ

ՃԱՊՈՆՑԻՔ ՁԵՐԲԱԿԱԼԱԾ ԵՒ ԽՈՇՏԱՆԳԱԾ ԵՆ ԱՆԳԼԻԱՑԻ ԾՈՎԱՅԻՆՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 28.—Լաւատեղեակ շրջանակներու մէջ կը յայտարարուի թէ ճապոն իշխանութեանց կողմէ անգլիացի ծովայիններու ձերբակալման հետեւանքով Սըր Չարլս Լիթլ, վերին ծովակալ հրամատարը որոշած է յետաձգել այն այցելութիւնը զոր անգլ. նաւաքաժինը պիտի ընէր Ճապոն։

Կը տեղեկացուի թէ անգլիացի ծովայիններ խոշտանգուած են Ճապոններէն։

Պաշտօնական շրջանակներու համաձայն, բողոքի ծանուցագիր մը պիտի ղրկուէր Թօքիօ այս մասին։

Կ՚աւելցուի թէ պաշտօնական այցելութիւն մը յետաձգուելու որոշումը կ՚ապացուցանէ թէ կացութիւնը լուրջ է։

ՎԻՔԹՕՐԻԱ ԹԱԳՈՒՀԻԻՆ ՆԱՄԱԿՆԵՐԸ

«Տօյչէ Ալկէմայնէ Զայթունկ» վերջերս հրատարակեց Վիքթօրիա Թագուհիէն Փրուսիոյ արքայական ընտանիքին կարգ մը անդամներուն ուղղուած նամակները, որոնք պիտի հրատարակուին հատորի մը վերածուած՝ Էտուըրտ Ը.ի արտօնութեամբ։

Հետեւեալ կարգ մը նամակները որոնք ընտրանքով առնուած են այդ թերթին կողմէ, ի յայտ կը բերեն Վիքթօրիա Թագուհիին մարդասիրական զգացումները և իր փափաքը Անգլիան և Գերմանիան բարեկամական հասկացողութեան մը բերելու։

ՆԱՓՈԼԷՈՆ Գ.Ի ՄԱՍԻՆ

1355 Ապրիլ 22ին, Վիքթօրիա Թագուհին կը գրէր Աւկուսթա իշխանուհիին՝ կնոջը Փրուսիոյ գահաժառանգին, որ յետոյ եղաւ Վիլհէլմ Ա. կայսրը, և որուն մէջ ան կը նկարագրէր Նափոլէոն Գ. կայսեր և Էօժէնի կայսրուհիին Անգլիա այցելութիւնը.

«Կայսրը աչքառու, արտասովոր անձ մըն է, որ ամէն առթիւ, ըլլայ հանրութեան առջեւ, ըլլայ մտերմութեան մէջ երբ բոլորովին առանձին էր մեզ հետ, վարուեցաւ մեծ արժանաւորութեամբ, ազնուութեամբ, կենցաղագիտութեամբ և անհաւատալի ինքնատիրութեամբ։ Մարդ կը տարուի մտածել թէ իբր գահաժառանգ դաստիարակուած էր։ Իր խօսակցութեան, ու շարժուձեւերուն մէջ այնպիսի բան մը կար որ Անգլիերէնի մէջ կը կոչուի գիւթիչ։ Ասով հանդերձ անիկա պարզ է, շատ անկեղծ, մեղմաղձոտ և նոյն իսկ սրտաբեկ ան աւելի գերմանական քան թէ ֆրանսական բան մը ունի իր կազմին մէջ։

Կայսրուհին չափազանց համակրելի և սիրուն էակ մըն է որ նոյնպէս կը վարուի անսահման կենցաղագիտութեամբ բայց շատ բնականօրէն։ Առանց կատարելապէս գեղեցիկ ըլլալու, արդարեւ չափազանց սիրուն է, թէ՛ քովընտի թէ՛ ճակատէն դէմքը սքանչելի է ու բարութեան և բարեկամութեան արտայայտութիւնով լի, որ ամէն սիրտ կը գրաւէ։ Խորապէս ազդուած էր իմ իր հանդէպ ունեցած հոգածութեանս և յարգանքիս համար։ Դժբախտաբար ան՚կա շատ առողջ չէ։ Երբ մենք միասին հանրութեան երեւցանք, ժողովուրդը ցուցուց իր դիրքովը և արտակարգ խանդավառութեամբը թէ որչափ արժէք կուտայ դաշնակցութեան (1) և որչափ կը փափաքի անոր շարունակութեան։

... Պէտք չէ մոռնամ ըսելու թէ կայսրը ամէն առթիւ Փրուսիոյ հանդէպ բարեկամաբար արտայայտուեցաւ, սակայն ան շատ ցաւած է Թագաւորին բռնած քաղաքականութեան համար»։

ԻՇԽԱՆ ԱՄՈՒՍԻՆԸ

1862 Փետրուար 4ին, Թագուհին կը գրէ Վիլհէլմ Ա. Թագաւորին (յետոյ կայսր), վասըն շնորհակալութեան իշխան — ամուսինի մահուան իր առթիւ անոր յայտնած ցաւակցութեան համար

«Ո՜հ, սիրելի եղբայր, ուրիշ ինչ կրնամ ըսել քեզ, եթէ ոչ թէ սիրտս ընդ միշտ կոտրած է։ Ես միայն կիսովին կ'ապրիմ և ինծ համար կեանքը վերջ գտաւ Դեկտ. 14ին։ Կեանքս անոր՝ինին վրայ կախուած էր։ Ես ուրիշ մտածում չունէի իրմէ զատ։ Իմ ամբողջ ջանքս իրեն հաճելի ըլլալ էր, և ըլլալ նուազ անարժէք քան ինքը։ Իմ գիրքիս բոլոր, ջանքերը և դժուարութիւնները, որոնք գինքը բնաւ գրաւած չէին. տանելի դարձած էին իր ազնուութեամբ, իր խմաստութեամբ, իր առաջնորդութեամբ և իրեն և միմիայն իրեն կը պարտիմ այդ ամէնը...։ Հակառակ այն վշտագին պայմաններուն որոնք ճշմարիտ նկարագրութիւնն են իմ վիճակիս, կրնամ ապահովել ձեզ թէ որչափ [illegible]ատեն որ ապրիմ, պիտի ջանամ պահել լաւագոյն հասկացողութիւնս մեր երկիրներուն միջեւ և շարունակել ամբողջութեամբ զայն իմ սիրական հրեշտակիս հոգիին մէջ»։

ՍԷՏԱՆԷՆ ՎԵՐՋ

Քանի մը օր վերջ կը պայթի Ֆրանքօ-Փրուսիական պատերազմը և Սէտանի գերմանական յաղթանակէն և ֆրանս. կայսրութեան անկումէն վերջ, Վիքթօրիա Թագուհին կը գրէ Աւկուսթա Թագուհիին հետեւեալ նամակը, 6. Սեպտ. 1870 Թուականով։

«Ինծ համար անկարելի է այսօր լուռ կենալ։ Ինչ անհաւատալի պատահարներ[Թէեւ ես մտածած էի թէ այսպէս բան մը պիտի պատահէր։ Լաւագոյն պիտի ըլլար դժբախտ կայսեր (Նափոլէոն Գ.ի) համար իյնալ պատերազմի դաշտին վրայ, բայց ան չափազանց տկար էր այսպիսի բան մը կարենալ ընելու համար։ Պիտի փափաքէի ըսել ձեզ թէ ես որքան կրցած եմ լաւ ճանչնալ կայսրուհին և որ երբեք չեմ կրնար անզգայ ըլլալ մարդոց հանդէպ որոնք աղէտի մը ենթարկուած են, մանաւանդ երբ անոնք նախապէս այնչափ յարգուած էին, ինչպէս կայսրը և կայսրուհին իրեն ղրկեցի հետեւեալ հեռագիրը։

«Ի տես այն դաժան հարուածին որ դուք կրեցիք, ես անտարբեր չեմ և կը յիշեմ անցեալ օրերը»

Պիտի ուզէի հասկցնել ձեզ թէ ասիկա գէշ մեկնութեան տեղի պիտի չտայ։

Սիրելի բարեկամ, գիտեմ թէ դուք որչափ համբերող էք և բաւ անհասկնալի պիտի չմնայ Ձեզի ապահովաբար և զայն նոյնպէս պիտի բացատրէք Թագաւորին։

Թէ կայսրը գէշ կերպով վարուած է թէ ոչ ինքը պարսաւելի է, չափազանց փափաքող եմ գիտնալու»։

Գերմանական նոյն թերթին մէջ հրատարակուած նամակներէն վերջինը կը կրէր 1900 Մարտ 7 Թուականը, և ուղղուած էր Վիլհէլմ Բ.ի (2) և կը սկսի սապէս.

«Պիտի ուզէի շնորհակալ ըլլալ ձեր բարեկամական նամակին համար որ ինծ ղրկած էիք «Բօլօնէլ Կոհերըն»-ի միջոցաւ և միեւնոյն ժամանակ ձեր բարեկամական մեկնութիւններուն համար Հարաւ. Ափրիկէի պատերազմին (3) մասին որ դուք ընծայած էք Ընքլ Պէրթիի և Սըր Ֆրանք Լասէլի։ Անկեղծօրէն կը յուսամ թէ ուրիշ հեղինակութիւններ վերջնապէս ձեր օրինակին պիտի հետեւին և պիտի դադրեցնեն Գերման մամուլին թշնամանքը և անարգանքը մեզի հանդէպ և սուտերը որոնք կը տարածեն մեր բանակին մասին»։

Ա. Մ.

---

(1) 1855ին Ֆրանսա և Անգլիա դաշնակից էին, Խրիմի պատերազմին առթիւ զինակցած ըլլալով (Ծ. Թ.)։

(2) Ինչպէս յայտնի է անիկա իր թոռն էր (Ծ. Թ.)։

(3) Թրանսվալի պատերազմին կ'ակնարկէ (Ծ. Թ.)։

ԱԹԱԹԻՒՐՔ ԸՆԴՈՒՆԵՑ Եուկօսլաւ վարչապետը

Ըսմէթ Ինէօնիւ եւ Սթոյատինովիչ
ԿԱՐԵՒՈՐ ՃԱՌԵՐ ԱՐՏԱՍԱՆԵՑԻՆ ՍԱՐՔՈՒԱԾ ՀԱՑԿԵՐՈՅԹԻ ՄԸ ԸՆԹԱՑՔԻՆ

Ինչպէս գրած էինք, Եուկօսլաւ վարչապետ Սթօյատինովիչ իր հետեւորդներուն հետ նախընթաց օր ժամանած է Անգարա, ուր կայարանը ողջունուած է Ըսմէթ Ինէօնիւի և զիւանագիտական մարմնոյն կողմէ։ Տիկ. Ըսմէթ Ինէօնիւ ծաղկեփունջ մը մատուցած է Տիկ. Սթօյատինովիչի։ Մայրաքաղաքին գլխաւոր պողոտաները զրօշազարդուած են Եուկօսլաւ դրօշներով և հարիւրաւոր վերտառութիւններով որոնք թորգմալուած կը յայտնեն հիւր վարչապետին։ Եուկօսլաւ լեզուով նման վերտառութիւն մը զետեղուած է Ազգ. Մեծ Ժողովի առջեւ կանգնուած յաղթական կամարին վրայ։

Եուկօսլաւ վարչապետը առաւօտուն այցելած է վարչապետ Ըսմէթ Ինէօնիւի և արտաքին գործավար Ր. Արասի, որոնք փոխադարձ այցելութիւն տուած են։

ԱԹԱԹԻՒՐՔԻ ՄՕՏ

Հանրապետութեան նախագահ Աթաթիւրք, բարեկամ Եուկօսլաւիոյ վարչապետը ընդունած է ժամը 15,30ին և երկու ժամ վար զրած է։ Այս ունկնդրութեան ներկայ գտնուած է արտաքին գործավարը։

ՀԱՑԿԵՐՈՅԹ ԱՆԳԱՐԱ ՓԱԼԱՍԻ ՄԷՋ

Վարչապետ Ըսմէթ Ինէօնիւ երեկոյին մեծ հացկերոյթ մը սարքած է ի պատիւ Տէր և Տիկին Սթօյատինովիչի։ Այս հացկերոյթին ներկայ կը գտնուէին Ըսմէթ Ինէօնիւ և տիկինը, բոլոր գործավարները, արտաքին գործավարութեան բարձր. պաշտօնատարները, Եուկօսլաւ դեսպանը և ուրիշ բարձր. անձնաւորութիւններ։

Հացկերոյթի վերջաւորութեան, Ըսմէթ Ինէօնիւ և Սթօյատինովիչ մտերմիկ ճառեր արտասանած են։ Հացկերոյթէն յետոյ սարքուած է փայլուն ընդունելութիւն մը, որ տեւած է մինչեւ ուշ ատեն։

ԸՍՄԷԹ ԻՆԷՕՆԻՒԻ ՃԱՌԸ

Այս հացկերոյթի ընթացքին վարչապետը արտասանելով կարեւոր ճառ մը, ըսաւ ի մէջ այլոց —

Թուրքիա և Եուկօսլաւիա այսօր կը գտնեն նոր առիթ մը, միացնելու իրենց սիրտը. նոյն թրթռումով տօնելու համար Ձեր Մեծապատուութեան Անգարա այցը։ Ամբողջ Թուրք ժողովուրդին զգացման թարգման հանդիսանալով է որ մասնաւորաբար ուրախ եմ բարիգալուստ մաղթելու ձեզի։ Ի՜նչ հիանալի քաղաքական գործ մը կը կազմէ, հաւասարակաց իտէալի մը առջեւ մեր երկու ժողովուրդներուն միացումը։

Մեր զինակցութիւնը իրագործեց այն յոյսերը որ կապուած էինք անոր, այն պահուն երբ վստահութեամբ հիմնած էինք զայն, հակառակ մէկուն յոռետեսութեան և միւսին անտարբերութեան։

Մեր մեծ Պետերը իրաւունք ունէին երբ իրենց բարեկամական հանդիպումին, հիմերը նետեցին այս զինակցութեան, փոխադարձ վստահութեան ամուր հիման վրայ։

Մեզ տեսնելու կուգաք, պարոն վարչապետ, այն պահուն երբ խառնակ աշխարհի մէջ, մենք, Պալքանեան Համաձայնութեան երկիրները, կը ներկայացնենք միջազգային եղբայրութեան ամենամեծ արտայայտութիւնը և հանդարտութեան ամէնէն հիանալի տեսարանը։ Հաւաքական ապահովութիւնը, որու սերտօրէն կապուած է մեր քաղաքականութիւնը, հակառակ ամէն բանի, դեռ կը մնայ միակ տարրը, որու վրայ կարելի է հիմնել լաւագոյն աշխարհ մը։

Բայց, միջազգային գործակցութեան այս հիմնական ազդակը որպէսզի կար՚նայ գործել բնականոն կերպով, բնականաբար պէտք ունի շրջանային կերպով կազմակերպուելու։ Պալքանեան զինակիցները, իրենց շրջանային համաձայնութեամբ, յաջողած են աշխատիլ միասին շրջանային և ընդհ. խաղաղութեան օգտին։

Անոնք յաջողած են զօրացնել Ազգաժողովի ուխտը։ Ազգաժողովի ամէնէն դժնդակ պահերուն, անոնք կրցողացան շնորհիւ իրենց միութեան, զօրեղապէս կապուած մնալ Ժընեւի հաստատութեան։ Որովհետեւ այս վերջինը անոնց համար կը ներկայացնէր, ոչ միայն գործելու միջոց այլեւ ամէն բանէ առաջ նպատակ մը և իտէալ մը։ Միջազգային մարզի մէջ, մեր իտէալը բնաւ չի տարբերիր մեր ներքին մարզի մէջ հետապնդածէն. — Անոնց զրգռութեան, միջազգային օրինականութեան մարզին մէջ, միմիայն կը շնչենք ժողովուրդներու երջանկութեան և համաշխարհային խաղաղութեան համար։

Այն ձայները, որ պիտի հնչեն այս գիշեր այս սրահին մէջ, պիտի լսուին և ըմբռնուին մեր բոլոր դաշնակիցներուն և բարեկամներուն հետ։ Բայց կ'ուզէի որ այս միջազգային համերաշխութեան խօսքերը լսուին, և հասկցուին բոլոր անոնց կողմէ՝ որոնք կ'ուզեն զիրենք և իրենց տղաքը զերծ կացուցնել պատերազմի մը արհաւիրքներէն, անհունապէս աւելի սպաննիչ բոլոր անոնցմէ, որ ապրեցանք մենք ուրիշներէ աւելի։

Մենք որ բոլոր այս արհաւիրքները կատարելապէս ճանչցանք ենք. գիտակ մեր ուժին և մեր մեծ գոյացութեան, առանց ամենայոյզն տկարութեան կրնանք խօսիլ այն ուժին մասին, որ կը ներկայացնեն ժողովուրդներուն համար համաձայնութիւնը և գործակցութիւնը։

Այս առթիւ, մասնաւորաբար կուզեմ ծանրանալ զարգացման մասին Թուրքեւեուկոսլաւ բարեկամութեան, որու փայլուն մէկ արտայայտութիւնն է ձեր ժամանումը։ Ցանուն Թուրք ժողովուրդին եղբայրական ողջոյն մը կ'ուղարկեմ բարեկամ և դաշնակից Եուկօսլաւ ազգին։

ՍԹՈՅԱՏԻՆՈՎԻՉԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԸ

Եուկօսլաւ վարչապետ Սթոյատինովիչ պատասխանելով Ըսմէթ Ինէօնիւի, ըսաւ ի մէջ այլոց.

«Խիստ զգածուած այնքան սիրալիր խօսքերէն, զորս Ձեր Մեծապատուութիւնը բարեհաճեցաւ ուղղել ինծի, յանուն Թուրք կառավարութեան և ազգին, շնորհակալութիւն կը յայտնեմ այն բարեկամական զգացումներուն մասին որ յայտնեցիք Եուկօսլաւ ազգին հանդէպ։

Վստահ եմ որ թարգման կը հանդիսանամ իմ բոլոր հայրենակիցներուս, ապահովցնելով որ անոնք նոյն զգացումները կը տածեն հանդէպ բարեկամ և դաշնակից Թուրք ժողովուրդին։

Անհրաժեշտ չէ չեշտել որ, ինչքա՜ն ուրախ եմ Թուրքիա այցելելու առիթը ունեցած ըլլալուս համար։ Այս Թուրքիան, որ նոր նպատակներու հետամուտ։ կարողացաւ ստանալ յատկանշական արդիւնքներ։ Յաջողութեան և բարօրութեան մէջ անոր կորած ճամբան, ուշադրութիւնը հրաւիրած է բովանդակ աշխարհի և ամէնէն առաջ Եուկօսլաւիոյ, որ իբր հաւատարիմ դաշնակիցը, կը հրճուի անոր ձեռք բերած յաջողութիւններէն։

Ձեր առաջին սկզբունքը, որ է սկզբունքը շինարար աշխատութեան, կազմած է ազգ մը, որ կ'արտադրէ և պետութիւն մը, որ կը ստեղծէ։ Շինարար կամքի գործունէութիւն և ուժ կը ցայտէ ձեր հողէն, որ 40 դարուայ հնու-թիւն ունի, հարուստ է փորձառու-թիւններով և բազմաթիւ քաղա-քակրթութեանց օրրան հանդիսա-ցած է։ Այս կամքը միացած մե-րինին, առաջ բերած է մեր երկու երկիրներուն այնքան հպարտ մտերմիկ գործակցութիւնը, հիմնական նոյն գաղափարներով համանման շահերով միացած են։

Մեր գործակցութիւնը, այնքա[ն] բարեգէպ կերպով հիմնուած [մեր] երկու Պետերուն կողմէ, հետզհետ[է] կ'ընդարձակուի, ի շահ և ի երջա[ն]-կութիւն մեր երկու ազգերուն։ Մեր գործակցութեան այս շրջան[ին] ոչ մէկ կարեւոր դէպք չէ պատա-հած Եւրոպայի մէջ, առանց որ մե[ր] երկու կառավարութիւնները խոր-հրդակցած չըլլան և համանման որոշումներ տուած չըլլան։

Ցաճախադէպ տեսակցութիւն[նե]-րը որ կ'ունենամ բարեկամ[ս] յարգելի արտաքին գործավար Րիւշ-տիւ Արասի հետ, մեր գործակցու-թեան կուտան, մեր նպատակն[երու] իրականացման այնքան անհրաժեշտ յարատեւութիւնը։

Բացի հաւասարակաց շահերէ, [կան] նաեւ հոգեբանական պարագա[ներ] որ կը միացնեն մեզ և ստեղծած[են] մեր երկու ազգերու փոխադա[րձ] վստահութիւնը։ Ասոնք են մեր համանման քաղաքացիակ[ան] և զինուորական արժանիք[ները] և այն հերոսութիւնը, որով [մեր] երկու ազգերը պայքարած են [ի]րենց դժնդակ և փոթորկոտ պա[տ]մութեան մէջ։

Մեր երկու երկիրներուն բա[ր]-կամութիւնը, սերտօրէն կապ[ուած] Պալքանեան համաձայնութեան[,] այս վերջինով Փոքր համաձայ[նու]-թեան, ամուր, անկեղծ և եղբա[յ]-րական բարեկամութիւն մըն [է]։ Մեր նպատակը յստակ է.— [ա]-զատութիւն բոլոր անոնց հե[տ] խաղաղութիւն կ'ուզեն, բարե[կա]-մութիւն բոլոր անոնց հետ կ'ուզեն մեր բարեկամութի[ւնը]։ Արտաքին քաղաքականութ[եան] մէջ մեր նպատակը այն է որ [մեր] երկու երկիրները կը շարու[նակեն] իրենց աշխատութիւնը նոյն [շրջանի] վրայ, ալ աւելի ընդարձակ[ելով] քաղաք., անտեսական և [մշա]-կութային գետնի վրայ։

Նոյն նպատակը հետապնդ[ելու] մասին մեր առաջադրութեան [...] ցարդ բաւական ապացոյցներ [տուած] և ապագային ալ դեռ պիտի [...] Մենք կը հաւատանք իրական [...] ընդհ. խաղաղութեան և այս [...] բով է որ պիտի քալենք նաեւ [...] պագային, դէպի յաջողութի[ւն] դէպի բարօրութիւն։

ԹՈՒՐՔԵՒԵՈՒԿՕՍԼԱՒ ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Անգարայի մէջ նախընթաց [...] յանուն Թուրքիոյ Նուման [...] մէնճէօղլուի և յանուն Եուկօ[սլ]աւիոյ Անգարայի եուկօսլաւ դեսպան Լազարէվիչի կողմէ ստորագր[ու]թեան է արտաքին գործավարութեան, տօնատան մէջ բնակութեան, [փ]ոխադարձ ... ւարկութեան և առեւտուրի ... նաեւ քլիրինկի համաձայնագիր մը։

Ստորագրութեան հանդիսու[թեան] ներկայ կը գտնուէին Սթոյա[տինո]-վիչ, Ըսմէթ Ինէօնիւ, Րիւշ[տիւ Ա]-րաս, Ճէլալ Պայար և ուրիշ [ան]-նաւորութիւններ ու մամլոյ ներկայացուցիչներ։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ — Թիւ 159 —

ՌԷՅԱՏ ՆՈՒՐԻ

ԻՐԻԿՈՒԱՆ ԱՐԵՒԸ

Թարգմ. Գ. ՀՐԱՆՏ

ԵՐՐՈՐԴ ՄԱՍ

— 17 —

Երբ քիչ մը եւս կը մթնէր, ճամբաս կը շարունակէի դէպի ուրիշ յիշատակի մը վայրը։ Այն տեղը՝ ուր հաղորդեցին ինծ թէ՝ այդ օրը Ժիւլիտէն ժայռերուն վրայ մեծ վտանգ մը անցուցած է...։ Կը պատրաստուիմ բարկանալ և դառն խօսքեր ուղղել անոր...։ Փուշերով վիրաւորուած ձեռքերը ցոյց տալով վիզը կը ծռէ. «Շա՜տ կը ցաւի քեռայր...։»։

Գիշեր մը գաղտնօրէն նաւակ նստելով Եալըրզատա գացի և հոն՝ ինքնիրենս ման եկայ պզտիկս պըտըտցուցած վայրերս։

Սովորութիւն ըրի ինծ այցելել մաքսային պաշտօնեաներէն մէկ բարեկամիս, ամէն անգամ որ Մ...ա իջնեմ։ Մաքսատուն մտած և ելած ատենս վայրկեան մը կանգ կ'առնեմ այն տեղը ուր՝ վերջին անգամ տեսնուեցայ Ժիւլիտէին հետ։

Այնպէս կը կարծեմ թէ այնտեղ յիշատակներս աւելի վճիտ և փայլուն կ'ըլլան։ Ինչպէս շարունակ հոտաւէտող ծաղիկները, տեւական կերպով մտաբերուող վերյիշումներն ալ որոշ յատկութիւն մը ունին... իրենց տեւողութեան ընթացքին ուժերնին ալ կը կորսնցնեն և մարդ այնպիսի վիճակի մը կը հասնի որ զանոնք չկրնար տեսնել, յիշել այլեւս։ Ցոգնած երեւակայութեանս մէջ երբեմն Ժիւլիտէի դիմագիծը կը սրբուի ու կը կորսուի։ Կ'սկսիմ չտեսնել զայն։ Առարկաները մեծապէս օգտակար կ'ըլլան յաճախ, վերագտնելու համար այս կորսուած յիշողութիւնը։ Զարմանալի յամառութեամբ մը մտքիս ինէ ծածկած դիմագիծը կը վերյիշեցնէ ինծ, ամէնէն անիմաստ առարկայ մը, օրինակի համար լոյսին տակ անոր գիրք կարդացած՝ մէկ լամբարը և կամ օր մը իր ձեռքովը պատը կախած մէկ շրջանակը։ Լամբարի լոյսին մէջ կամա՞ց, կամաց դողդղալով մարմնաւորուիլ կը սկսի անոր չէկ գեղեցկութիւնը։ Տեսնել կը սկսիմ անոր նուրբ մարմինը, կըռնակը ծածկող մազերը և գեղեցիկ դէմքը երբ պատին վրայի գամին հասնելու համար ոտքերուն վրայ կ'երկննար։

Ցիշողութեան զարթուցիչ այս յատկութիւնը իր ուժը ցոյց կուտայ մանաւանդ մեր վերջին բաժանումի վայրը։ Երբ այդ կէտին վրայ կը գտնուիմ, պզտիկս կուգայ կանգ կ'առնէ դէմս կարծես երազի մը մէջ ըլլայի, և գլուխը մէկ կողմ ծռելով կը սկսի ժպտիլ։

Ալ մարեցա՜ւ իրիկուան արեւս։ Բայց տակաւին անոր տժոյն ճառագայթները կը դողդղան իր բաժնուած, հեռացած տեղերը։

Ատեն մը, Իհսանին նայած պահուս տղայական զարմանքի և յարգանքի զգացում մը կը տածէի անոր հանդէպ։ Այդ երիտասարդը, որ ամէնքէն աւելի մօտ էր իմ պզտիկիս, ոչ թէ հասարակ մահկանացու մը, այլ՝ կիսաստուած մը կը նկատէի։ Հիմա Պոլիս մարդկային բազում աչքեր կը տեսնեն զան ն ամէն օր։ Արդեօք այս մարդիկը կը զգա՞ն իրենց երջանկութիւնը։ Թերեւս գոյութիւն ունին նաեւ այնպիսի անձեր, ո[ր]ոնք ճամբան անոր հանդիպած ատեննին գլուխնին չեն դարձներ, չեն դիտեր զայն ու կ'անցնին կ'երթան։

— 18 —

Բախտը պիտի ունենամ եղեր անգամ մը եւս տեսնելու Ժիւլիտէն։ Անսպասելի օր մը Իհսանի հետ Մ...ա եկաւ։ Փափաքեր են, երկար ճամբորդութենէն առաջ անգամ մըն ալ տեսնել կղզիի ազգականները։ Գալիք օրերնին ծածկած էին մենէ սիրուն անակնկալ մը ընելու համար...։

Միջօրէաքի մըն էր։ Մաքսանադրանը կը գտնուէի գրասենի մը հետ, որ եկած էր քանի մը հին պատմութեան գիրքեր ուղղել [...] պարապ ժամերուն կարդալու համար։ Աղմուկ մը ելաւ [...] Դուռները բացուեցան, գ[...] Ուրախութեան թեթեւ [...] նմանող ձայներ լսեցի։

Հիւրէս խնդրելով որ վայ[րկեան] մը սպասէ ինծ, դուրս ելայ, բանջքը անցայ և յառաջագ[ոյն] պի դրանը քով գտնուող [...] սրահը։ Ձայները այդ կողմէ[ն կու]-գային։ Կը վարանէի, խոր[հե]-լով օտար մը եկած ըլլալ [...] կայն դուռը բացուեցաւ [...] Առաջին տեսած դէմքս Ժիւլիտէ[ին] եղաւ այդտեղ։

Այիշէ ուրախութենէն [...] զայն կը սեղմէր բազուկներ[ուն] և յուզումէն կարմրած այտ[երէն] ... զղէր համբոյրի տարափի [...] Երբ պզտիկս զիս տեսաւ [...] փրկեց Այիշէի բազուկներէն [...] խանձակ դէպի ինծ գալով [...] համբուրեց։

(Շար.)

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ ՀԵՌԱԳՐԵՐԸ

ՕՐՈՒԱՆ ՄԵԾ ՏՕՆԻՆ ԱՌԹԻՒ

Հանրապետութեան 13րդ տարեդարձի ուրախ առթիւ, Ս. Պատրիարքը երէկ առաւօտ շնորհաւորական հեռագրեր ուղղեց Աթաթիւրքին և պետական աւագանիին:

Վարչութեան գիւանը մասնակցել յետոյ կուսակալութեան պաշտօնատան մէջ տեղի ունեցած շնորհաւորական հանդիսութեան, չքեղ ծաղկեպսակ մը դրաւ Թաքսիմի Հանրապետութեան յիշատակարանի վրայ: Ծաղկեպսակի կարմիր ծաղիկներէ «ֆոն»ին վրայ սպիտակ ծաղիկներով գրուած էր. «Թիւրք Էրմէնիլէրի Իսարէ Հէյէթի»:

ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ՊԱՐԻ ՄՐՑՈՒՄԻՆ

ՀԱՅ ԶՈՅԳԸ Բ. ԿԸ ՀԱՆԴԻՍԱՆԱՅ

Ինչպէս գրած էինք նախապէս, Մարսիլիոյ Ալգազար սինէմային մէջ կը կատարուէր պարի միջազգ. մրցում մը. որուն տեւողութեան սահման ճշդուած էր 503 ժամ: Այս մրցումին կը մասնակցէին 50 ազգեր ներկայացնող 60 զոյգեր, որոնց կարգին նաև երկու հայ զոյգեր, Սապօնճեան և Ազատ Քէլլէճեան (Իսթանպուլցի): Ասոնցմէ առաջինը 3 օր միայն տոկացած էր այս խակայէս խօլական մրցումին. մինչ Ազատ Քէլլէճեան զոյգը պարած է մինչեւ 384 ժամ և մրցումին Բ. հանդիսացած է:

Բայց հայ երիտասարդին այս յաջողութիւնը մեծ զարմացում առաջ բերած է մրցումին հետեւողներուն մօտ, քանի որ մրցումին մասնակցողներէն մեծ մասը միջազգային համբաւ ունեցող պարողներ էին:

Մրցումը տեւած է 20 օր: Ինչպէս գրած էինք, Ա. հանդիսացողին 25 հազար ֆր. պարգեւ նշանակուած էր:

ՍՈՒՐԻԱՀԱՅԵՐՈՒ ՄԱՍԻՆ

ԶԱՐՄԻՏ ԶՐՈՅՑՆԵՐ

Պէյրութի մէջ հրատարակուող «Պէյրութ» թերթը հրատարակած է չարամիտ զրոյց մը, որուն համաձայն իբր թէ Պէտէվիի տարագրուած են կարգ մը Հայեր, հրդեհելու համար Հալէպի Հայոց թաղերը:

Ստուգուած է սակայն թէ՝ սուտ է լուրը և իբր «ճերմակ չապկաւոր» ձերբակալուածները Հայ չեն, թէև Հայու անուն կը կրեն:

ԿԵԱՆՔԸ՝ ՎԱՆԻ ՄԷՋ

«Ճումհուրիէթ»ի շրջուն թղթակիցը, որ կը հետեւի տնտես. գործավարին քննական պտոյտին, Վանէն հետեւեալը կը գրէ իր թերթին.—

Վանի լիճին մէջ կը նաւարկեն 3 մօթէօռներ որոնք թէ մարդ և թէ բեռ կը փոխադրեն, նոյնպէս 3 «տուպա» և չարժանաւ մը, որ կը բանի Վանի և Արտէմէտի միջև:

Վան—Տատուան ճամբորդութեան գինն է 100 և 50 զրշ.: Տարեկան 6000 ճամբորդ և 4000 թօն ապրանք կը փոխադրուի: Նաւահանգիստ մը շինուած է Դատուանի մէջ, Պանզոկ և այլ շէնքեր ալ պիտի շինուին: Տատուան փոխադրուած է Անիխի նաւարանը:

Տնտես. գործավարին կարգադրութեամբ. օթօպիւս պիտի բանի Վան քաղաքին և նաւահանգիստին միջև: Ջարկ պիտի տրուի ձկնորսութեան: Նոյնպէս «փլաժ»ներ պիտի շինուին և «սոտա» պիտի հանուի լիճէն: Գործավարը, քաջալերելու համար ծովային մարզանքը, 3 «չարփի» ղրկել խոստացած է Իսթանպուլէն:

ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ պիտի ընդունուին նաև «օլկունլուք»ի քննութիւններէն մէկ դասի մէջ միայն յաջողողները, պայմանաւ որ Ապրիլին կրկին քննութիւն տան:

ՆՈՒԿՕՍԼԱՒ վարչապետ Սթօյատինովիչ նախընթաց օր Անգարայի մէջ բացումը կատարեց փոքր արհեստներու ցուցահանդէսին: Ներկայ էին Տիկ. Սթօյատինովիչ, վարչապետը, տնտես. գործավարը, դեսպաններ եւն.:

ԵՐԷԿԻ ՓԱՅԼՈՒՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Հանրապետութեան 13 ամեակը ինչպէս ամբողջ Թուրքիա, նոյնպէս Իսթանպուլ անօրինակ խանդավառութեամբ տօնեց: Քաղաքը ծայրէ ի ծայր զարդարուած և գիշերը՝ ողողուած էր լոյսերու մէջ, Պէյազիտէ մինչեւ Թագսիմ, գլխաւոր պողոտաները գրաւած էր ծովածաւալ ամբոխ մը:

Առաւօտուն ժամը 9. 30ին, կուսակալական պաշտօնատան մէջ, կուսակալ Մուհիտտին Իւսթիւնտաղ ընդունեց երեսփոխաններու, Իսթանպուլի հրամանատարին, համալսարանի վերատեսուչին և փրօֆէսէօրներուն, և օտար հիւպատոսներուն շնորհաւորութիւնները:

Ժամը հօթնէն սկսեալ Պէյազիտի հրապարակը սկսան հաւաքուիլ, զին. գունդեր, դպրոցականներ, հրշէջ գունդեր, արհեստակցական միութեանց ներկայացուցիչներ, սքաութներ եւլն:

Մասնաւորաբար ծափահարութիւններով կ'ողջունուէին կուրծքերնուն վրայ անկախութեան շքանշաններ կրող նահատակներու մայրերը և խեղանդամ սպաները:

Վերջապէս ժամը 11ին մեծ շուքով սկսաւ տողանցքը: Համալսարանի դրան առջեւ կանգնուած թրիպիւնին մէջ տեղ առած էին երեսփոխանները, քաղաք. և զին. իշխանութիւնները, հիւպատոսները և հրաւիրեալները: Թափօրին ամէնէն առջեւէն կ'երթային պահեստի սպաներու վարժարանին ուսանողները, անոնց կը հետեւէին հետեւակ և հեծեալ զօրավաշտերը, սքաուտները, ուսանողները և արհեստաւորները: Ժողովուրդը ամէն կողմ բուռն ծափերով կ'ողջունէր զանոնք և քօնֆէթիներ կը նետէր անոնց վրայ: Արհեստակցական միութիւնները քամիոններով կը մասնակցէին թափօրին:

Թագսիմի յուշարձանը բազմաթիւ ծաղկեպսակներ զետեղուեց ՆՈՒ Դրօշի բարձրացման արարողութենէն յետոյ վերջ գտաւ հանդիսութիւնը: Կէս օրէ յետոյ ժամը 14,30ին այցելութիւն տրուեցաւ նահատակներու գերեզմանատուները:

Գիշերը զանազան վայրեր ջահագնացութիւններ տեղի ունեցան: Ժամը 19.25ին Անգարայի ռատիոյէն «մեր արտաքին քաղաքականութեան» մասին՝ բանախօսութիւն մը տուաւ արտաքին խորհրդական Նուման Մէնէմէնճիօղլու:

ՀԻԹԼԷՐԻ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

ՊԵՐԼԻՆ 29.— Նախագահ Հիթլէր Թուրքիոյ ազգ. տօնին առթիւ շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Աթաթիւրքի:

ԵՈՒԿՈՍԼԱՒՆԵՐՈՒ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Պելկրատի անթէլը երէկ առաւօտ ֆրանսերէն հետեւեալը ծանուցանեց.—

Մեր վարչապետ Սթօյատինովիչ երեք օրէ ի վեր Թուրքիա գացած է և ներկայիս Անգարա կը գտնուի:

Երանի անոր որ, այսօր Թուրքիոյ հանրապետութեան 13րդ տարեդարձին երկրին ամէն մասի մէջ կատարած նորութիւնները պիտի տեսնէ և Թուրք ազգին ուրախութեան մեզ Եուկօսլաւներուս հըրճուանքին թարգման պիտի հանդիսանայ:

Երկու երկիրներու միջև գոյութիւն ունեցող համաձայնութիւնները մասնաւոր կարեւորութիւն կը ներկայացնեն խաղաղութեան պահպանման համար:

Մեր վարչապետին այս հանդիսաւոր օրին, որ կը նշանակէ ըմբոշխնել խաղաղութեան հաճոյքը, Թուրքիա այցելութիւնը բացորոշ կերպով կը բացատրէ բարեկամ երկրին հանդէպ մեր զգացումները: Թուրք ազգին ուրախութեան կը մասնակցինք, ու կը շնորհաւորենք իրենց տօնը:

ՍՈՎԵԷԹ դեսպան Գարախան առջի օր քաղաքս եկաւ և երեկոյին Անգարա մեկնեցաւ:

ՄԱՐԶԱՇԽԱՐՀ

ԲԱԺԱ՚Ի ՄՐՑՈՒՄԸ ԿԻՍԱՏ ՄՆԱՑ

Երէկ ցերեկէն վերջ, Շէրէֆ Սթատը հոծ թիւով ֆութպօլի սիրահարներով լեցուած էր:

Ժամը 2. 15ին մրցեցան նախ Թ. Ե. Ե. Գուրթուլուշ և Անատօլու-Քէօյի Ա. կազմերը:

Օրուան դատաւորն էր Պէշիքթաշցի Հիւսնի: Գերակշիռ խաղէ մը վերջ. որ տեւեց 40 վայրկեան, նոյն երկու կիսախաղ, Թ. Ե. Ե. Գուրթուլուշ 2-1ով յաղթեց Անատօլու-Քէօյի և ֆինալի մնաց:

Այս խաղէն վերջ, դաշտ ելան Ն. Շիշլիի և Բերայի Ա. կազմերը: Ն. Շիշլի եռանդոտ և գիտակից խաղով մը յարձակումի անցաւ, և մասամբ անբաղդութեան երեսէն երկու երեք սոյց կօլեր կորսուեցան, գնդակը ձողին զարնելով իր նպատակակէտին չի հասաւ: Բերացիներն ալ առիթներ փախցուցին:

Բ. կիսախաղը. հակառակ երկու կողմերուն կրկնակի յարձակումներուն, առանց արդիւնքի անցաւ: Խաղը երկու կիսախաղ (30 վ. եա երկարաձգուեցաւ. դարձեալ առանց արդիւնքի: Դարձեալ երկարաձգում, միշտ առանց արդիւնքի: Եւ այսպէս Ն. Շիշլի—Բերա մրցումը մէկուկէս ժամ տեւեց:

Վիճակ քաշուեցաւ և Ն. Շիշլիի ինկաւ Թ. Ե. Ե. Գուրթուլուշի դէմ խաղալ:

Հոս տեղին է ըսել թէ բ՚աւ ճիշդ չէր մէկուկէս ժամ խաղ խաղալէ յետոյ յոգնած տղաքը ճակատեցնել կրկին 40 վայրկեան:

Ն. Շիշլի սոսր հակառակ լաւ յարձակումներ գործեց Թ. Ե. Ե. Գուրթուլուշի դէմ. բայց կօլ չհանեց: Այս կիսախաղը առանց արդիւնքի անցաւ:

Բ: կիսախաղը հազիւ սկսած, Թ. Ե. Ե. Գուրթուլուշ երկու իրերայաջորդ կօլ հանեց:

Այդ միջոցին Թ. Ե. Ե. Գուրթուլուշցի խաղացող մը անտեղի կռիւ մը հանեց, վիճաբանութիւնը երկարեցաւ, մինչ մութն ալ լաւ մը կոխած էր: Այնպէս որ դատաւորը եղած կօլերը չեղեալ նկատեց և որոշուեցաւ մրցումը ուրիշ օր մը սկիզբէն խաղալ:

Երէկ Ն. Շիշլի գերակշիռ խաղ մը խաղաց Բերայի դէմ:

Ֆէրուխան, Ալպէր, Զաքըր, Սուլտուր և Նուպարիկ օրուան աստղերն էին:

ՄԱՐԶԱՍԷՐ

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հոգաբարձութիւնս շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ հետեւեալ նուիրատուութիւնները:

Եօզկատցի Տիար Համբարձում Թօքաթլեան իր ձեռքով մատաղ բաժնեց երկսեռ պատսպարելոց:

Տիար Մկրտիչ Դերձակեան 5 քիլօ աղէկ տեսակ կարագ և 3 քիլօ շաքար բաժնեց երկսեռ թոքախտաւորներուն իր ծնողած հոգւոյն համար, Տիար Կարապետ Բէօլէեանէ 7 ոսկի, Ազնուուհի Նուարդ Սօմունճեանէ 3 ոսկի, Արշալոյս Բավուքճեանի մկրտութեան առթիւ 3 ոսկս Ժ. Պօսթօնի 251. 52 ոսկի: Տիկ. Սիրանոյշ Գասապեանէ 1 ողջ ոչխար մատաղցու, Տիկ. Վերգին Գալուստեան իր ձեռքով թոքախտաւորներուն բաժնեց 10 քիլօ խաղող, Օժ. Պէյօղլուի 50 ոսկի, Տիար Արշակ Էլպէկեան 3 ոսկի՝ Տիար Արամ Եուսուֆեանի հոգւոյն համար, Տիար Ներսէս Կիւլպէնկեանէ (ի Լոնտոն) 20 ոսկի՝ Տիար Գիսակ Սարաճեանի և 20 ոսկի՝ Տիկ. Մաքրուհի Կիւրիւնլեանի մահուան առթիւ:

ԳՈՐԾ ԿԸ ՓՆՏՌԷ

Ջինուորութիւնը կատարած երիտասարդ մը, որ գիտէ անգլիերէն, ֆրանսերէն և հաշուակալութիւն, ու պաշտօնավարած է զանազան հաստատութիւններու մէջ, գործ կը փնտռէ համեստ պայմանով:

Դիմել վարչութեանս, Վ. Ց. սկզբնատառերով:

ՖԷՐԻԳԻՒՂԻ ԱՂՔԱՏԱԽՆԱՄ ՄԱՐՄՆՈՅՆ

ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ԵՒ ՄԱՏԱՂՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՆԴԷՍՆԵՐԸ

Աղքատախնամ Մարմինս, իր տարեդարձին տօնակատարութեան առթիւ, կազմակերպած է մատաղօրհնութեա նմանաւոր հանդէսը, յառաջիկայ Նոյմ. 22ին, կիրակի օրը: Այս առթիւ պիտի պատարագէ և քարոզէ Գեր. Տ. Գէորգ Արքեպս. Ասլանեան և յաւարտ Ս. պատարագի հոգեհանգստեան մասնաւոր պաշտօն պիտի կատարուի Աղքատախնամիս սատարող բոլոր բարեսէր թաղեցիներուն և հեռաւոր բարերարներու ննջեցելոց հոգիներուն ի հանգիստ:

Ս. պատարագի բազմաձայն երգեցողութեանց և բոլոր հանդիսութեանց պիտի մասնակցի Ս. Վարդանանց երգչախումբը՝ իր ամբողջական կազմով:

Շաբաթ երեկոյ տեղի պիտի ունենայ մատաղցու ոչխարներու զենման արտասովոր արարողութիւնը, նախախնամութեամբ պատարագիչ Սրբազանին:

Այս առթիւ կը հրաւիրուին հեռաւոր և մօտաւոր բոլոր բարեսէր թաղեցիները, քոյր կազմակերպութիւնները իրենց ներկայութեամբ մասնակցիլ յորդորանքի սոյն հոգեւոր արտայայտութեանց:

Մատաղցու ոչխար կամ աքաղաղ նուիրել փափաքողները կրնան յանձնել ամէնէն ուշ մինչեւ Նոյ. 21 շաբաթ օր եկեղեցիին բանկալը, կամ գանձապետ Պ. Օննիկ Ամպարճեանի, Ղալաթիա, Մահմուտիէ ճատտէսի թիւ 47:

Սկզբ. ժամերգութեան 8, Ս. պատարագ 10:

Ընդունելութիւն Այաճաճեան սրահը:

(Կնիք Աղքատախնամի)

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կտակաց Հոգաբարձութեան դիւանէն.—

Այս կիրակի, Ամենայն Սրբոց տօնին առթիւ, Մայր եկեղեցւոյ մէջ յատուկ պատարագ պիտի մատուցանէ Տ. Խորէն Վ. և հոգեհանգիստ պիտի մատուցուի եկեղեցական, կրթական և բարեգործական հաստատութիւններու կտակարարներու և նուիրատուներու հոգւոց համար, նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր:

Կը հրաւիրուին Թաղ. Խորհուրդները և բոլոր հաստատութեանց վարիչները ներկայ գտնուելու և պատուելու յիշատակը բարերարներուն:

Տ. ՏԱՆՏՕՐԻԱ

Ցուցարկուորութեան կազմակեր պիչ հաստատութիւն

Հիմնուած 1889ին

Պէյօղլու, Ասմալը Մէսճիտ թիւ 20

Հեռաձայն 41630

Ցուցարկուորութեան ամէն գործ կը ստանձնենք: Մեր ապրանքները լաւագոյն և աժանագին են: 40 տարիէ ի վեր մեր աշխատանոցներուն մէջ կը պատրաստուին: Կը տրամադրենք դագաղներ, ծաղկեպսակներ, դագաղակիրներ, կը կատարենք ձեւակերպութիւններ, կը պատրաստենք մահագդներ ու մահարձաններ:

Գիշերային սպասարկութիւն, Թէքքէ, Պալքօն Չըքմազ փողոց: Հեռաձայն 44031:

Դագաղակիր օթօներ, 3 ոսկիէն սկսեալ:

ԱՆԱՆԻԱՏԻՍ ՈՐԴԻՔ

39 ԵՆԻ ՓՕՍԹԱՀԱՆԷ ՃԱՏՏԷՍԻ 39

Մանրօցուներ եւ Ռօպցուներ

ՇԻՔ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆ ԲՈՒՐԴԷ ԵՒ ՄԵՏԱՔՍԷ ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

Ամէն տեսակ ԲԱՄՊԱԿԷ և ԿՏԱՒԷ ճերմակ և գունաւոր ԿԵՐՊԱՍՆԵՐ

ԹՕՀԱՖԻԷԻ մեր ճիւղին մէջ պատրաստ եւ չափու վրայ շապիկի, փիժամայի, ռօպ տը շամպրի, տուան տէ ճէօի ամենանոր տեսակներ

ՕԺԻՏԻ ԿԱԶՄԱԾՆԵՐ

 Եղանակի իրենց պէտքերը գոհացնելու համար կը խնդրենք որ յարգոյ յաճախորդները հաճին անգամ մը այցելել

Նրբութիւն, Տոկունութիւն, Աժանութիւն

Կ'ուզէ՞ք երկու ժամ լիաթոք խնդալ և զբօսնուլ

Այսօր գացէք ՍԱՐԱՅ սինէման ուր պիտի տեսնէք

ՇԱՐԼԻ ՇԱՓԼԷՆԻ (Շարլօ)

4 տարիէ ի վեր զարձուցած միակ և իրական 11 մասնոց ֆիլմը

ԱՐԴԻ ԺԱՄԱՆԱԿՆԵՐ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Կ. ՔԷՉԷՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱԿԱՆ ԿԵՐՊԱՍԵՂԷՆՆԵՐՈՒ

Անգլիական եւ ուրիշ ամեն տեսակ առաջնակարգ կերպասներ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՀԱՐԱՃՃԻ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 36

Մեր վաճառատունեն առեւտուր ընողները բացարձակապես կրնան վստահ ըլլալ թէ երբէք չպիտի խաբուին, որովհետեւ մեր անխախտելի սկզբունքն է՝

ՊԱՏՈՒԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ, ՈՒՂՂԱՄՏՈՒԹԻՒՆ եւ ՔԻՉՈՎ ԳՈՀԱՆԱ

ԳՐԻԳՈՐ ԻԶՄԻՏԼԵԱՆ

ԴԵՐՁԱԿ

Փարիզէն վերադարձած ըլլալով, կը ծանուցանէ իր յարգելի յաճախորդներուն թէ՝ յետ այսու այրերու ամէն տեսակ հագուստներ և վերարկուներ, ինչպէս նաև կիներու յատուկ թայյէօրներ քլասիք մանթօներ պիտի պատրաստուին իր աշխատանոցին մէջ, փարիզեան ամենավերջին նորաձեւութեամբ:

ՀԱՍՑԷ.— Գարաքէօյ, Թիւնէլի կից, Մէրթէպանի փողոց, Հուլուսի պէյ խան, թիւ 1—2: Հեռաձայն՝ 41098:

ՌԱՏԻՕԼԻՆ

RADYOLİN

Պայանը այնքան գոհ է ՌԱՏԻՕԼԻՆԷՆ որ չի կրնար ուրիշ ո և է ակռայի խիւս գործածել: Եթէ կ'ուզէք ունենալ մարգարիտի նման ճերմակ, փայլուն, գեղեցիկ և առողջ ակռաներ, դուք ալ միշտ ՌԱՏԻՕԼԻՆ գործածեցէք. մի մոռնաք որ հարկ է օրական երկու անգամ, առտու և իրիկուն, խոզանակել ձեր ակռաները:

Ռատիօլին Ռատիօլին, Ռատիօլին

ԳՈՐԾԱԾԵՑԷՔ

ՄՕՏ ՕՐԷՆ ՊԻՏԻ ԿԱՐԴԱՔ ՄԵՐ ՆՈՐ ԹԵՐԹՕՆԸ

որ միշտ հետաքրքրութեան մէջ պիտի պահէ ձեզ

ԷՐՎԻԼ ԿՕԼՏ

0.08 մ. ածելիի շեղբերը ձեր դէմքերը չեն զառամեցներ

ԼՈՅՏ ԹՐԻԷՍԹԻՆՕ
LLYOD TRIESTINO

ՄԵԿՆՈՒՄ

ՓՐԱԿԱ

Բշ., 26 Հոկտ. ժամը 12ին դէպի Իզմիր, Սէլանիկ, Փիրէա, Փաթրաս, Նափոլի- Մարսիլիա, Ճէնովա

ԱՍԻՐԻԱ

Դշ., 28 Հոկտ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Գոսթանցա, Սուլինա, Կալաց, Իպրա-յիլ։

ՍԻԼԻՍԻԱ

Դշ., 29 Հոկտ. ժամը 17ին դէպի Պուրկազ, Վառնա, Գոսթանցա,

ՔԱԼՏԷԱ

Եշ. 29 Հոկտ. ժամը 17ին դէպի Գավալա, Սելանիկ, Փիրէ, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ։

ՃԷԼԻՕ

Ուր. 30 Հոկտ. ժամը 9ին Ղալաթիոյ քարափէն դէպի Փիրէ, Պրինտիզի, Վենետիկ, Թրիէսթէ։

Աւելի մանրամասն տեղեկութիւններու համար դիմել Լոյտ Թրիէսթինոյի ընդհ. Գործակալութեան. Մէրքէզ. Րըհթըմ խան, Կալաթա. Թէլէֆոն 44877 8 9 և կամ Բերայի ճիւղը Կալաթա Սէրայ Թէլ. 44656։

Գործակալութիւնս հոլանտական շոգենաւային ընկերութեան միջոցաւ եւ կապ պահելով հոլանտական ընկերութեանց հետ պատրաստ է «Աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներուն» համար ապրանքներ ընդունիլ և փոխարէն ուղղակի քօնոսըման տալ։

DEUTSCHE LEVANTE LINİE

G. M. B. H.

HAMBURG

Deutsche Levante-Linie Hamburg A-G, Hamburg.

Atlas Levante - Linie A-G. Bremen

Կանոնաւոր երթեւեկ Համպուրկի, Պրէմի, Անվերսի, Պոլսոյ, Սեւ ծովու միջեւ և վերադարձ, Համպուրկէն, Պրէմէնէն, Անվէրսէն և Պոլսէն պատուած շոգենաւեր.—

Akka	բեռ կ'առնէ հոկտ.	28ին
Milos	»	Նոյ. 1ին

Մօտակայ մեկնումներ դէպի Պուրկազ, Վառնա, Գոսթանցա

Derinje	բեռ կ'առնէ հոկտ.	30-31
Akka	»	հոկտ. 30—31

Մօտակայ մեկնումներ Պոլսէն դէպի Համպուրկ Պրէմ, Անվէրս և Ռօթէրտամ

Athen	բեռ կ'առնէ	22—25 Նոյ.
Derinje		30—31 հոկտ.
tauri		28—30 Նոյ.

ՕԴԱՅԻՆ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐ «ԿՐԱՖ ՑԷՓԼԻՆ»ով

Ուղղակի քօնէսըմաններ և ճամբու տոմսակներ, աշխարհի բոլոր նաւահանգիստներուն համար։

Աւելի կարգի տեղեկութեանց համար դիմել Տէօյչ Լէվանթ Լինի Թուրքիոյ շոգենաւային գործակալութեան Ղալաթիա. Ցովակիմեան խան, հեռ. 40319—40764

ՖՐԱԹԵԼԼԻ ՍՊԷՐՔՕ
FRATELLI SPERCO

Կալաթա, մաքսատան դէմը՝ Խիւտավէնտիկեար խան, Թէլէֆօն 44792։

«Հոլանտական Շոգենաւային Ընկ.»

ՄՍԹԷՐՏԱՄ

Արտածման սպասարկութիւն

Մօտաւոր մեկնում դէպի Անվէրս, Ռօթէրտամ, Ամսթէրտամ, Համպուրկ։

Becchus	բեռ կ'առնէ 15—19	հոկտ.
Ulysses	» 27—31	հոկտ.
Trajanus	» 1 5	Նոյ.

Գետերու վրայ մասնաւոր շոգենաւային սպասարկութիւն. Հռենոսի և Մայնի բոլոր նաւահանգիստները։

Ներածման սպասարկութիւն Ամսթէրտամէն կ'սպասուին

Ulysses	հոկտ. 19ին
Trajanus	հոկտ. 31ին

Ամսթէրտամէն մօտաւոր մեկնում

Trajanus	հոկտ. 14ին
Hercules	հոկտ, 21ին
Tiberius	հոկտ. 28ին

Nippon Yusen Kaisha Tokyo

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ

Ուղղակի սպասարկութիւն Եօքոհամայի, Քօպի, Տէյրէնի, Չինկթաոյի, Շանկհայի, Հոնկ-Քօնկի, Ինկաբուրի, Գոլոմպոյի, Սուէզի, Բօրթ Սայիտի, Պէյրութի և Պոլսոյ միջեւ։

Պիրէոս, Մարսիլիա, Պարչելոնա, Վալէնսիա, Լիվըրբուլ և Կըլասքօ.

Lima Maru	Նոյ. 18ին
Toyooko »	Դեկտ. 18ին

Compagnia İtaliano Turismo

Իտալական Թուրիզմօ (CIT) նաւային ընկերութիւնը կը հայթայթէ երկաթուղիի, շոգենաւերու եւ օդանաւերու տոմսակներ աշխարհի բոլոր քաղաքներու համար։

Ձրի տեղեկութիւններ կը հայթայթէ, կ'ապահովէ պանդոկի սենեակներ և պակաժներու առաքումներով ապահովութիւնը կ'ստանձնէ։

Հարիւրին 50 զեղչ իտալական երկաթուղիներու վրայ։

Դիմել ՖՐԱԹԷԼԼԻ ՍՓԷՐՔՕ կալաթա, Խիւտավէնտիկեար խան, Ընկերութիւնը որ ՍԻԹ ընկերութեան ներկայացուցիչն է, Եւրոպայի բոլոր քաղաքներու համար կուտայ երկաթուղիի տոմսակներ և խառն տոմսակներ ծովային ցամաքային Պոլիս-Փարիզ և Պոլիս-Լոնտոն գիծերու համար։

Sahibi ve yazı işleri müdürü
HOREN CAMCİYAN

Basıldığı yer
ARTUN Basımevi: Galata Billur sokak No. 10

Türkie Cumhuriyet Merkez Bankasi

24 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1936

(ՊԵՏԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ)

ԳՈՅՔ

ԱՆՏՈՒԿ	Քիլօ	Թրք. Ոսկի	Թրք. Ոսկի
Ոսկի ձոյլ վիճակի մէջ	17.087.953	24.035.573.11	
Թղթադրամ		11.193.387.—	
Մանրուք		863.845.16	36.092.805.27
Տեղական թղթակիցներ			
Թրք. ոսկի		701.385.22	701,385.22
Արտասահմանի թղթակիցներ			
Ձոյլ ոսկի քիլօ 4.398,244		6.186.482.30	
Ոսկիի վերածելի ազատ տըվիզներ		68.403.48	
Ուրիշ տըվիզներ և պարտական քլիրինկի մնացորդներ		13.613.027.02	19.867.912.80
Գանձատուն			
Շրջաբերութեան մէջ եղող թղթադրամի ստանձնուած փոխարժէք		158.748.563.—	
Օրէնքին 6 և 8րդ յօդուածներուն համաձայն պետ. գանձին կողմէ վճարուած		12.064.611.	146.683.952.—
ԴՐԱՄԱԳԱՆԱԿ			
Գոնձատամսեր		370.200.—	
Մուրհակներ (առեւտր.)		24.473.314.25	24.843 514.25
ԱՐԺԷԹՂԹԵՐ			
Ա.— Շրջաբերութեան մէջ գտնուած թղթադրամի իբր երաշխաւորութիւն անուանական արժէքով)		34.501.820.23	
Բ — Արժեթուղթ և պարտաթուղթ		4.161 092.15	38.662.912.38
Դրամ ոսկիի եւ «տըվիզ»ի վրայ ավանս		265.959.40	
Գանձումներու ի հաշիւ ավանս		17.078.821.77	17.344.781.17
Բաժնետէրեր			4.500.000.—
զանազանք			9.464.710 79
2 Մարտ 1936 թէ ականէն սկսեալ		Գումար	297.161.973 88

Զեղչի համեմատութիւն 100ին 5.50

ՊԱՐՏՔ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ		Թրք. Ոսկի
Պահեստի դրամ		15.000.000.—
Շրջաբերութեան մէջ գտնուած թղթադրամ		1.551.182.53
Ցանձնառութեան առնուած թղթդր.	158.748.563.—	
Օրէնքին 6 և 8րդ յօդուածներուն համաձայն պետ. գանձին կողմէ վճարուած	12.064.611.—	
Ցանձնառութեան առնուած թղթադրամներուն այսօրուան մնացորդը	146.683.952.—	
Ամբողջովին ոսկիով ապահովուած յաւելուածաբար շրջաբերութեան նետած թղթադրամ	19.000.000.—	
Րէիսքոնթի փոխարէն յաւելուածաբար շրջաբերութեան հանուած	6,000,000	171 683.952.—
Աւանդներ Թուրք դրամով		14 086.707.[illegible]
Տըվիզ յանձնառութիւն		
Ոսկիի վերածելի տըվիզներ	1,723.58	
Ուրիշ տըվիզներ և պահանջող քլիրինկի մնացորդներ	24 598.151.28	24.599.874.[illegible]
Զանազան		70.240.257.[illegible]
Գումար		297.161.973.[illegible]

Ոսկիի փոխարէն կանխավճար 100ին 4 50

անզգուշութեան պատիժը

Մի՛ մոռնաք միշտ քանի մը քաշէ ԿՐԻՓԻՆ պահել ձեր տան մէջ, գործածելու համար գիշերը յանկարծ բռնեն ակռայի և գլխու ցաւերը, առանց սիրտին դպչելու և ստամոքսն ու երիկամները յոգնեցնելու։

GRİPİN

ՏՕՔԹ. Ս. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ

Փոխադրուած է Բանկալթիի սինէմայի դէմ, Զաֆէր փողոց, թիւ 15, Թէօտօրիտի արարթըման։

100ին 50 ԶԵՂՉ

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՏԻՒՄԱՅԻ

ԱՆԺ ԲԻԹՈՒ

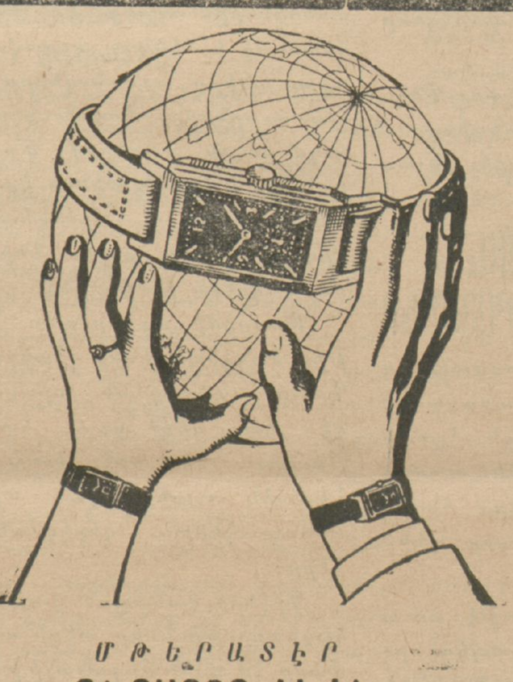

ՄԹԵՐԱՏԷՐ

ՌԻՔԱՐՏՕ ԼԵՎԻ

Սուլթան համամ, Հավուզլու խան, թիւ 1. Իսթանպոլ

Դարերէ ի վեր ժամագործութեան մարզին մէջ տարուած բոլորնուածութիւն

Ճշգապահութիւն, ամրութիւն, վայելչութիւն, գին

ամփոփուած են

ՄՕՎԱՏՕԻ

Նախապատուելի ճշմարիտ ժամացոյցներուն մէջ

157 գիտարանի առաջին պարգև ստացած

ԶԻՅՆԷԹ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Է. ԷՎՄՕ-ՓԻՏԻՍ

Սուլթան համամ, Մաքրէհան խան թիւ 45

Անգարա, Մ. Քարամէր Անաֆարթալար ճամբար բոլոր լաւ ժամագործներու մօտ մը կը գտնուի

Պոլսոյ Քաղաքապետական թատրոն

ՏՐԱՄԻ ԲԱԺԻՆԸ ԹԷՓԷՊԱՇԸԻ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

գիշեր ժամը 20ին

Պիր Գատըընը Հաեաթը

ՕՓԷՐԷԹԻ ԲԱԺԻՆԸ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻՆ ՄԷՋ

ԳԻՇԵՐ ժամը 21ին

ՏՈՒՏԱՔԼԱՐԸՆ

Հեղինակ՝ Իվ Միրանտ Երաժշ. Մորիս Իվէն Թրգմ. Է. Բէլիր

Տղոց բաժինը՝ ՖԱԹՄԱՃԸԳ

Հեղինակ՝ Աֆիֆ Օպայ Երաժշտ. Ֆէհմի Էկէ

ՄԻՇԵԼ ԶԷՎԱՔՕ

ԻՋԱՊՕ ԹԱԳՈՒՀԻՆ

ԼԵ.

ՈՃԻՐԻՆ ՍՌՏՈՒՆ

— Անհաւասիկ, վերջապէս տունս կը գտնուիմ։ Բարեբախտաբար բացակայութեանս միջոցին բան մը չեն փոխած։

Լօրանս երբեք չէր տեսած այդ տունը. Երբեք այդ սենեակէն ներս չէր կոխած այդ Թրօ Վաքսիւր անունը կրող խայտառակ փողոցին մէջ։

Ժան սան Բէօր Սէն Բօլ ապարանքին մէջ ձիէն վար իջած էր։

Օքըթօնվիլ և Կիս, որոնք իր մօտ կը գտնուէին, լսեցին անոր մրմնջելը.

— Ուրուական մը։ Ո՛վ գիտէ. ի՞նչ կ'ուզէ անիկա. ինչո՞ւ համար զիս կը փնտռէ։

Դիւխը թոթուեց և տարօրինակ ձայնով մը հարցուց.

Դուք տեսա՞ք այդ կինը։

— Այո՛, մօնսէնեէօր, մուրացիկ կին մը, որուն ներս մտնելը արտոնած էին։

— Վստա՞հ էք որ տեսաք զայն։

— Անշուշտ, ըսաւ Կիս զարմանահար։

Ժան սան Բէօր շուրջը նայեցաւ անվստահ երեւոյթով մը։

Հազիւ անուն մը եկաւ շրթներուն վրայ. բայց այդ անունը որոտընդոստ թնդաց իր մէջ։

Ժան սան Բէօր սարսռաց. դարձեալ ցնցուեցաւ և ուղղ ւեցաւ դէպի Թագուհիին պալատը։

Առեն առեն, կանգ կ'առնէր և ուսին վրայէն ակնարկ մը կը նետէր դէպի ետեւ։

Բայց կը տեսնէր միայն պալատին մէջ համախըմբուած իր զինուորները և փրփրերախ ձիերու խումբերը։

Ու մինչ դէպի Թագուհիին պալատին գաւիթը կ'ելլէր՝ վերջին անգամ ըլլալով սանդուխին վրայ կանգ առաւ, երկար ակնարկ մը ուղղեց տարտամ և գորշ զանգուածներուն վրայ պերճաշուք պալատներուն վրայ իր հսկեւ ցցուած տերեւաթափ խոշոր ծառերուն և զինուորներու շարքերուն որոնք իրար կ'ընդելուզուէին մառախուղին մէջ և կը կազմէին ուժի այդ ամբողջութիւնը որ կը կոչուէր Սէն Բօլ ապարանքը։

Այն ատեն իր վրայ խուժող նախապաշարեալ սոսկումը անհետացաւ։

Մոռցաւ ուրուականը։ Լօրանս տ'Ալպրէօն մարեցաւ։ Այլ և տեսաւ միայն ստատապետական աշխարհի ընդարձակ, ահռելի աշխարհը։

Ան ինքնիրեն ըսաւ թէ ինք՝ սուսերամարտիկը, ինք ստատապետը՝ տէրը պիտի ըլլար այդ աշխարհին, տէրը Փարիզի, Ֆրանսայի, աշխարհի։ Հպարտութիւնը զիմափոխեց զինքը։

Ինքնիրեն գոչեց.

— Խուլընդոտը հարթուեցաւ. Օրլէան մեռաւ. Իզապօ իմս է. Պէտին բնաւ կարեւորութիւն չունի։ Հով մը պիտի խորտակէ Շարլ Թագաւորը։

«Այո՛, այո, կը զգամ թէ ժամս հասած է, թէ հիմա ոչինչ կը ցցուի երազիս և իմ միջեւ, որովհետեւ Օրլէան մեռաւ ու հիմա Ֆրանսայի Թագին ամէնէն զօրաւոր ժառանգորդն եմ ես։

Այդ պահուն իսկ զինուորական ջոկատ մը մտաւ Սէն Բօլ ապարանքէն։

Ժան սան Բէօր անշարժացաւ, ջիղերը պրկուած, քունքերը սեղմուած...

Ծանչցաւ ներս մտնող այդ հեծեալները, որոնք քայլ կանգ առին Պուռկոնեի զինուորներէն քանի անգին։

Ատոնք էին մարդիկը Օրլէանի դուքսին և Արմանեաքի կոմսին, որուն աղջիկը նշանուած էր Շարլ տ'Օրլէանի, հանգուցեալին որդւոյն։ Բոլորն ալ սեւ շղարշ կը կրէին։

Երբ ոտքերնին գետին դրին, միակ ձայնով մը թնդաց, որոտաց, լալագին երկար արձագանգներ արթնցուց, գոչեցին։

— Վրէ՛ժ, վրէ՛ժ։ Մա՛հ ոճրագործին։

Ժան սան Բէօր հեւաց, ծռեցաւ, ետ քաշուեցաւ մինչեւ գաւիթը, ուր էր երբեմն երիտասարդ, սէրէ և փառատենչութենէ մղուած, եկած էր Իզապօ տը Պավիէռի կոչին.

(Շար.)